Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

ריזולט בלאטט ערשיינט
רייטאג, פרייטאג אונד שאנטאג,
אונד קאסטעט
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעהריג 10 גולד.— קר׳ ע׳ וו.
האלביעהריג 5 גולד.— קר׳ ע׳ וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד.50 קר׳ ע׳ וו.
פיר׳ס אויסלאנד
גאנציעהריג 11 גולד.— מר׳ ע׳ וו.
האלביעהריג 5 גולד.50 מר׳ ע׳ וו.
פיערטעליעהריג 2 גולד.75 קר׳ ע׳ וו.

אויף דיזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
אבאנומירען
אויבר דער פרענומעראנדאנס-פעריפ׳
בעגינענד פ׳ם דרם פעסטאנגע דעם
ערסטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וואיטצנער בולווער נומ׳ 29
וואהרן מאן אויך דיא פרענומעראציאן
אנט-בעלירן צו זענדען בעליעבען.

Nr. 52. פיערצעהנטער יאהרגאנג פעסט, פרייטאג דן איר ה.תרמ״ב. Pest, den 5. Mai 1882.

צור רעדאקציאן רוסישער יודען.

ענדליך איזט דאך דיא זייט אים איהרעם שלאפע, פאן איהרער גלייכגילטיגקייט אונד אבנע-שטומפפהייט אויפגערישטעלט ווארדען. דיא אפפ-מאלונג זייערדאלונג דער רוסישען יודענפראגע, גיגען איזט דען אייד זעלבסט דעם הארטער-ינסטען מענשען צו פיעל געווארדען — אונד פאן אללען זייטען ווירד עטוואס צור רעטטונג דער רו-סישען יודען אונטערנאממען, זעלבסט דער רוסי-שען רעגיערונג, וועלכע דאך דורך איהרע איינגע נאבלעסינהייט דיא פערפאלגונג יודען הער-ארגעריפען — אדער דאזוגלבע בכט זאגאר פארדערטע — איזט דער דערם דען דאך גאר צו שווארם געווארדען — אונד זיא זיך זיך געצייאונ-גען אונד געגאטהמט, צור הינטאנהאלטונג ווייטערער ווייטערלע עטוואס צו טהון.

אם 3-טען מאי איזט אין פעטערסבורג אין מינישטעראטה אבגעהאלטען ווארדען, אין ווע-לכם דיא רוסישע יודענפערפאלגונג בעשפראכען ווארדע. אונד זיעהע: דער באזוג רוסישע מינס-טער דעם אינניערן, געמאלך גראף אגנאטיעף, ער-מיינטעט פאלגענדע ראזאנשלעגע: ערסטענס זאלל גגגען דיא אנפיהרער דער יודענפלינדערער דיא שטרענגסטע אונטערזוכונג אינגעלייטעט ווע-דען; צווייטענס זאללען דיא שולדיגען נאך דער שטרענגע דעם גזעטצעס בעשטראפט ווערדען; דרייטטענס זאללען אומפאכסענדע פאר-זכטמאסונגען צור פערהיטונג ווייטערער דיא-זאללע אנגעווענדעט ווערדען; פיערטענס זאל-לען פאן גון אן דיא „גרעלדערשען" רוסישען יודען גראסערע רעכטע גגעגעבען!

גון, דיזע פיער פונקטע צייגען זאהל נאך גכט זאפיעל באזוג. זאהל איזט דער פיערטע פונקט אין אזוגון, דא מאן אין רוסלאנד בייא ע-שרילונג פאן עכסטען אינגען אונטערשיעד צווישען גרעלדערשען אונד אינגבילדעטען מאכען זאללע. דיא זאכע איזט. זייא זייד אין נומער 49 בעריישט איכאיאנגיר-זעזעטצע, אייגע דורכאוס אונבע-גרונדעטע אונד נאך שווערער דורכפיהרבאר. — גון אבער צייגט דאך דיא שלאגגע איהרע גיפט-ווירקונג אם פינפטען פונקטע; דער פונקט פונקט אין דען ראטהשלעגען אינגאטיעפס לייטעט געמעלך: עס זאללען פאן גון אן אייך גראסערע שטיפ-מאס-רעגעלן צור פערהינדערונג דער בעייזונג אונד אוסזונג דער רוסען יושעפס דער יודען געטראפ-פען ווערדען. — דיזעער ראטהשלאג איזט ווערער אין ווירקלכער שלאג גגגען דיא רוסישען יודען, אין דיזעם פונקטע שטערקען ווערדע אללע אנדערען קראנען דער יודענפיינדע, דאס איזט רוסלאנד פאן דען בעיאבערט אונד פאן אללען יוישען בע-ראגען ווערדען! זאהלע אונגאנגנסט שטעמפאס-רעגעלן לאשען דאס פיער דעם יודענראססעס גכט, זאגדערן פאכען עס דעסטע מעהר אן, דאס בעסטע מיטטעל צור בעזייטיגונג דער יודענפער-פאלגונגען ווערע אינע אללגלייכגילטיגע גלייכבע-רעכטיגונג, נאך ווערער דיא יודען עבענזאו ווייא דיא איבריגען בירגער גלייכע רעכטע גגענעסען אונד פאר יעדעם אנגרייפפע אויף דאס בעסטע גגשיטצט ווערדען! —

ווייא אים יוישען גשרייבען ווירד, האבען זיך דאך מעהרערע אין דער בירגערלען גגזעלל-שאפט דאבאנגגזעהענדע פערזאנלגלייכיגען צוזאמ-מענגגאממען, אם אינע הילפע אין גראסערעם מאסשטאבע צו גגנסטען דער מיסהandעלטען אונד גגפעלגערטען יודען זיך-רוסלאנדס אין מהעיגקייט צו זעטצען. דיא אנרעגונג צו דיזער הילפע אונד רעטטונג דער רוסישען יודען איזט פאן אינעם דיי-בען גיכט-יודישען פאבריקס-בעזיטצער אויסגגגאנ-גען, וועלכער פאר קורצעם זיך-רוסלאנד בעריזזט האט אונד בייא דיזעזער געלגגגענהייט זיך דורך אי-נגגע אנשויאונג פאן דעם עלעגד אונד דער נאטה, וועלכע דיא יודענפערפאלגונגען אנגערבטעט האט-בען, איבערצוגגט האט. דיזעזער ווייגגער רבע פאב-ריקאנט, איף דעסען אנרעגונג אין גראסער הילפע. פערראין גגגרונדעט ווירד, ווייא איך דיא מיטגלידער דיזעזס פעראיינעס, זיך רבכע גכטס-יודישע ווייגגער בירגער. דא גון איינמאל דיא איג-משונג דער איבריגען רעגיערונגען אין דיא רוס-שען יודענפערפאלגונגען גכט צו ערייארשען שטעהט, זא זכט דאס גוטע בירגערטהום אללין. דייגע גע-זגגונג קונדצוגעבען אונד אם זגגנע דער מגגשגע-לעבע צור לגדערונג דעס גראסען עלגגדס מהיג-טיג צו זיין: —

ווייא ווייר אים פאריגען בלאטטע בעריכטע-טען, זאר דער רוסישע כאיזער פאן דען ווארטען דעם בארגאנס גגזבורג, דאס מאן שאן אין דער גאנ-ציען ווערלט פיר רוסישע אגטערטהאגגען בעטטעלן מיססע, מיט פרגרעסען. דיזעזע גגפיהלס-רעגגגג מאכטע יאהל דעם רוסישען ראיזער אללע ערגרע, אבער גאך ערהגגפאללער ווערע עס, ווגגן ער דורך זיין מאכטגגבאט דיאיגגגגען, וועלכע יגגע שרעק-לכען גרייעל-טהאטען פערשלרעט, שטרעגגגע בע-שטראפפען אונד יעטצט זאלכע מאסרגגגען טרעפ-פען לעסע, וועלכע דיא ווייערקעהר זאלכער פיר רוסלאנד בגשעמגגדען פארפללע צו פערהגגערן גגגאיגגגגע ווערדען.

אין זעהר רגמגגגגערגדער אונד ערפאלג-ריכער ווייזע האט דיא עסטערריכישע רעגיערונג דאס אגגט-עגגמטישע טרייבען אין ווגגן שאן גלייך צו בעגגגגע, זאגיאגגגן אם לגמע, ערשטלט. אין דער-פאר-אגגגדער פערטרעטער דער ווגגגער ווערע-גגגמגדע (ווארטשגלך דער אגגגאין קוראנדא) האט גגלעגגגגהייט גגגאמגגגגן דעם עסטערריכישען מגגגגסטער-פרעזידגגטען דעפר זייגגן ווגגמסטען דאגגן אגגסגוזדרוקגגן. אבער דער עסטערריכישע מגגגגסטער-פרעזידגגט האט עדע דאגגקעס-בעעגגגגגגגע דאפיר צייקגגעגגגגגן, ווגדעם ער זאגגגט: „ווגר פערדגגגגגן הגגפיר קגגגגן דאגגק, ווגר האבען גגר אגגגגערע שולדגגגגגגג

אודען שרטסע אין פעטערסבורג געמאכט האבע, אלכע איינשוינגען פאן איסווערטינגען רעגיערונגען ווירדע דען יודען מעהר שאדען אלס נוצען. אים יאהרע 1863 האבען זיך איסווערטינגע מעכסע צו נוסטען דער אונטערדריקטען פאלען פערווינדעט, רוסלאנד האט אבער יעדע איינמישונג צוריקגעוויזען, דא עס דיא אנגעלעגענהייט זיינער איינגענען אונטערטהאנען אלס איינע איננערע בעטראכטעט, אין דיא זיך קיינע איסווערטינגע מאכט דריינצומישען האט:

אונד אין דער טהאט מאכט בעריטס דיא רוסישע רעגיערונג ערנסטע שריטטע, אים זאפארטינגע מאסרעגעלן צו נוסטען דער יודען צו טרעפען; דענן דיא בייערן האבען בעריטס אויך דיא נוטט־יידישען גרונד־בעדיטצער צו פלינדערן אנגעפאנגען, זיא שאפען אויף דען גרונדבעוויטצער באראן נאל־קען, וואהרוך ער אין איינע פערלאר אונד אם ארם אונד שלטער שווער פערווונדעט וואורדע.

איינע לעמבערגער דעפעשע פאם 2־טען מאי מעלדעט: הייטע איזט אים בראדי אבערמאלס אין צוג מיט 165 יידיש־רוסישען פלוכטלינגען (מיט־טעגס פרייטאג אונד קידעב) אויף דער ווייטרייזע נאך אמעריקא אין לעמבערג איינגעטראפען. אונטער דען אנקאמלינגען בעפאנדען זיך פיעלע וואהלהאבענדע לייטע, דאריונטער אויך אין אוהרמאכער אים באלטא, דעסען פאמיליע דארט ערמאردעט וואורדע. אם לעמבערגער באהנהאף וואורדען דיא איסיאנדערער פאן דען מיטגלידערן דעם לעמבערגער אונד לאדאנער הילפסקאמיטעס בעוויזט, העט אונד מיט אנטוויזונגען פיר דיא אמעריקאנישען אנגענען דעם קאמיטעס פערזעהען. דער צוג, וועלכער מיטטאגס נאך האמבורג געהט, בעשטעהט אים 200 פלוכטלינגען, נור זאלכע יודען, וועלכע נוכט ארבייטען, וואורדען פאם הילפס־קאמיטעט אהנע יעדע נאכזוכט אונד אהנע יעדע אונטערשטיצונג צוריקגעוויזען.

פערנער מעלדעט איינע לעמבערגער דעפעשע פאם 2. מאי: הייטע קאמען 500 רוסישע פלוכטלינגע אובער הוסיאטין אין לעמבערג אן, עס קאממען דא זאפיעלע יידישע איסיאנדערער אים רוסלאנד אן, דאם דיא פאליציי־דירעקציאן דאס הילפס־קאמיטעט ערזוכען מוסטע, אים געווערהייטס־ריקזבטען וויינינסטענס טעגלך 300 פלוכטלינגע ווייטער נאך האמבורג צו טראנספארטירען. (דיא יודען ווערדען דארט נעטלך אין זעהר ענגע קווארטיערע אונטערבראכט, וועסהאלב דיא פאליציא דען איסברוך איינער קראנקהייט פירכטעט.) הייטע גינגען וויידער 200 יודען נאך האמבורג.

פערלאזונג

1) דער 1860 ער־לאזע.

בייא דער אם 1. מאי 1882 פאר־גענאממענען ציעהונג וואורדען פאלגענדע טרעפפער געמאכט: דער הויפטטרעפפער מיט 30000 גולדי פיעל איף

ס' 7672 נו' 3; — דער 2־טע טרעפפער מיט 5000 גולד. איף ס' 6673 נו' 18 — אונד דער 3־טע טרעפפער מיט 25000 גולד' איף ס' 12715 נו' 20; פערנער געוואנגען יע 10000 גול' ס' 1045 נו' 13, ס' 14156 נו' 4; יע 5000 גולדען ס' 265 נו' 6, ס' 4955 נו' 16, ס' 6116 נו' 10, ס' 1218 נו' 3, ס' 11648 נו' 3, ס' 13293 נו' 5, 9, ס' 13028 נו' 10, ס' 15875 נימ' 12, ס' 16622 נו' 9, ס' 17129 נו' 1; יע 1000 גולדען ס' 626 נו' 8, ס' 1945 נו' 11, ס' 1756 נו' 11, ס' 3115 נו' 11, ס' 3993 נו' 5, ס' 4260 נו' 19, ס' 4293 נו' 5, ס' 4614 נו' 18, ב' 4959 נו' 14, ס' 6185 נו' 9, ס' 7086 נו' 20, ס' 7526 נו' 3, ס' 8308 נו' 17, 18, ס' 8643 נו' 7, ס' 8948 נו' 9, ס' 9990 נו' 20, ס' 1152 נו' 14, ס' 10894 נו' 2, ס' 11157 נו' 4, ס' 11648 נו' 5, ס' 12044 נו' 1, ס' 13342 נו' 5, ס' 15381 נו' 15, ס' 15875 נו' 6, 13, ס' 16286 נו' 12, ס' 17007 נו' 12.

איף אללע איבריגע פייר־לאזע־סעריען פאללט דער גערינגסטע געווינו פאן יע 600 גולד. (דיא סעריען דיזער נאך פאם 1. פי ביי נעצייגנעי לאזע האבען ווייר אין נימ' 15 מיטיטייל.)

2) דער קרעדיט־לאזע.

בייא דער אם 1. מאי פאר־גענאממענע ציעהונג דיזער לאזע וואורדען פאלגענדע טרעפפער געמאכט: 191 120 572 674 829 1161 1898 2034 2132 2184 2339 2337 2707 2794 3219 3350 2562 4063, פאן דיזען פיעל דער הויפט־טרעפפער מיט 15000 גולדען איף ס' 2337 נו' 23; דער 2־טע טרעפפער מיט 30000 גולדען איף ס' 829 נימ' 18 — אונד דער 3־טע טרעפפער מיט 15 00 גולד' איף ס' 572 נו' 25, פערנער גע־וואנגען יע 5000 גולדען ס' 829 נימ' 21 אונד ס' 2793 נו' 17; יע 2000 גולדען געוואנגען ס' 2337 נו' 38 אונד ס' 4063 נו' 3; יע 1500 גולדען גע־וואנגען ס' 829 נו' 64 אונד ס' 4061 נו' 99; יע 1000 גולדען געוואנגען ס' 191 נו' 28, ס' 2337 נו' 5 אונד 51 ס' 3562 נו' 59, אונד ערלך געוואנגען יע 400 גול' אונד צוואר: ס' 120 נו' 38 אונד 49, ס' 191 נו' 35, 572 נימ' 26 20 71 אונד 81, ס' 674 נו' 30 ס' 829 נו' 100, ס' 1122 נימ' 49 אונד 87, ס' 1461 נו' 4 9 38 80 אונד 87, ס' 1898 נו' 5 34 אונד 72, ס' 2084 נו' 14 אונד 98, ס' 2132 נו' 28, ס' 2330 נימ' 83, ס' 2 37 נו' 25, ס' 2707 נימ' 71 אונד 78, ס' 2793 נו' 77 אונד 80, ס' 3219 נימ' 8 אונד 30, ס' 3350 נימ' 18 אונד 69, ס' 3562 נו' 9 אונד 64 אונד ס' 4063 נו' 63 אונד 75.

איף אללע איבריגען פערלאזונגען סעריען פאללט דער גערינגסטע געווינו פאן יע 200 גולד.

3) דער קעגלעווויטש־לאזע.

בייא דער אם 1. מאי 1882 פאר־גענאממענען ציעהונג פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 10000 גול' איף נו' 26620, אונד דער 2־טע טרעפפער מיט 1500 גולד' איף נימ' 27799, — פערנער געוואנגען: יע 500 גולדען נו' 41514 אונד 43041; יע 200 גולדען נו' 43581 31252 14164 — אונד יע 100 גולדען נימ' 48460 48972 6763 25390 אונד 8545.

נעשעפטסבעריכט.

פעסטער פרייזע.

נעטרייד־נעשעפט. פאן ווייצען וואר נעפעסטען וועגען ו מארקסט נעבראכט, דער פערקויף וואר שוואך 5000 מעטצ' יאיידען פערקויפט.

ווייצען מהיים־100 מטצ' 79. קילא 12,85 נולד. — 100 מטצ' 78 ק' 12,90 נול. 100 פשטצ' 76.5 קילא 12'65 נולד 100 מטצ' 75.5 קילא 12.50 נולד. 100 מעטצ' — צענטנער 75.4 קילא 12.65 נולדען. — פעסטער־באדען 100 מטצ. 75, קילא 12'30 נולד, 200 מעטצ' 73'4 ק' 12'25 נולדען, 450 מעטצ־צענטנער 74'8 ק' 11.80 נולד, 100 מעטצ' 72'8 ק' 11.90 נול. — (כלליים פעד דרייא מאנאטע).

קארן — 8' — 8'25 נולד.

ווייענער פרייזע.

ווייענער שלאכט־פיעהמארקט. דער אויפטריעב אויף דעם ווייענער שלאכט־פיעהמארקט אם 1־טען די מ. בעטרוג 3264 שטיק. דאאפן ווארען: 1816 אונגאריישע, 741 פאלנישע אונד 677 דייטשע. דיא פרייזע שטעללטען זיך פער 100 ק': אונגאריישע מאסט־אכסען 50 — 60, נול. פאלנישע 51,50—57 נולד. דייטשע 52 — 60. נולדען.

פערנאנטווארטליכער רעדאקטער מאיר בי"ל דייטש.

קאנקורז.

אין דער הייזיגען אזראעליטישען איטאנא־מען אדטהאראסען געמיינדע איזט דיא וואקאנט געוואָרדענע שטעללע איינעס שוחט יבודק וקורא גוטען בעל תפלה מיט דעם וואבענגעלטען געהאלט פאן אכט גולדען מיט נאנצער שחיטה אונד נעכטע־עמאלומענטען זאממט פייער וואהנונג זאלליך צו בעזעטצען. — בעווערבער, דיא מיט קבלות פאן 3 אנערקאנטען אדטהאראסען ראבבינען פערזעהען זיך מוסטען, האבען זיך איינעס פראבע־פאהרטאנג צו אונטערצעהען. רייזע־שפעזען ווערדען נור דעם אקצעפטירטען פערגיטעט.

טיסא־לאק (סאבאלטשער קאמיטאט) תרמ"ב.

3—3 איזיק ווייגבערגער, פרעזעס.

קאנקורז.

אן דער הייזיגען אדטהאראסען קולטוס געמיינדע איזט דיא שטעללע איינעס שוחט יבודק וקורא זעהר גוטען אונד אנגענעהמען פארבעטערס, דער פאגליך דיא פעהיגקייט בעזיטצט, דיא געמיינדע־ביכער צו פיהרען, אם 1־טען יום ל"ג צו בעזעטצען, פיר דען יאהרעס־געהאלט פאן 350 גולדען, מיט פייער וואהנונג נאנצער שחיטה אונד איבלכען עמאלומענטען, בעווערבער וואללען מיט צייגנישען פערזעהען פאן אנערקאנגטען אדטהאראסען ראבבי־נען צום פראבע־פאהרטאנג ערשיינען — אונד נור דעם אקצעפטירטען ווערדען דיא רייזע־שפעזען פערגיטעט.

העדערוואר (בייא ראאב), 1882.

2—3 דער פארשטאנד.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פרוכטע וויייצען	קוואלשטע פר. הקטאליטר	פער 100 קילאגראמם
נאדראנגאריש'	74	11.65 — 11 75
„ „	75	11.80 — 11.85
„ „	76	11.90 — 12.—
„ „	77	12.05 — 12.15
„ „	78	12.20 — 12.30
„ „	79	12.35 — 12.40
„ „	80	—.— — —.—
פעסטער באדען גייער	74	12.05 — 12.10
„ „	75	12.15 — 12.20
„ „	76	12.25 — 12.35
„ „	77	12.40 — 12.50
„ „	78	12.55 — 12.60
„ „	79	12.65 — 12.70
„ „	80	—.— — —.—
מהיים	74	12.30 — 12.40
„ „	75	12.45 — 12.50
„ „	76	12.55 — 12.60
„ „	77	12.65 — 12.75
„ „	78	12.80 — 12.85
„ „	79	12.90 — 12.95
„ „	80	—.— — —.—
ווייסענבורגער	74	12.15 — 12.20
„ „	75	12.25 — 12.35
„ „	76	12.40 — 12.50
„ „	77	12.55 — 12.65
„ „	78	12.70 — 12.75
„ „	79	12.80 — 12.85

פרוכטע	קוואלשטע פר. הקטאליטר	פער 100 קילאגראמם
קארן	72	8.50 — 8.20
נדרסטע מאלץ	62	—.— — —.—
נדרסטע פוטטער	62	7.60 — 7.45
האפער	40	7.75 — 8.20
קוקורוזע מאנאטע	75	7.40 — 7.35
אנדערע	73	7.35 — 7.30
הייזע		5.90 — 6.15
בעמערקונגען: וויייצען — פער הייבסט		10.67
„		—.—
„		—.—
קוקורוזע — פריה־יאהר		7.18
„		—.—
נדרסטע — הערבסט		6.60
„		—.—
האפער — „		—.—
רעפס		13.25

באללען־מעהל		קי.	אל.
נומער	0	21 80	
„	1	21 20	
„	2	20 60	
„	3	20 —	
„	4	19 60	
„	5	19 20	
„	6	18 40	
„	7	17 30	
„	8	16 20	
„	8½	14 40	
דער באללען צו 100 קילאגראמם מיט זאק			
שפיריטוס: אלטע מעטשטע פרטהקלע		33 50	
„ נייע „ פאראפאדל		30 75	

קורז-טאבעללע פאם 2. מאי.

געלד־קורז	קי.	אל.
וולבער־אשיג	—	100
וקאטאן	5	63
עסטערי־אונגאריישע 8 גולדען שטיק (20 פראנקע)	9	54
נאפאלעאנאר	9	54
דייטשע רייכסבאנקנאטען	58	75
20 פראנקשטיקע	11	71
פאפיר־רובעל	1	21

לאזע	קי.	אל.
1854־ער 4 פרעצענטיגע שטאאטס־לאזע	119	75
1860־ער „ נאנצע	131	—
רייטע „ האלבע	134	—
1864־ער לאזע צו 100 גולדען	173	50
רייטע „ 50 „	171	50
קאסא רעטענטיגונג	55	—
שי־לאזע־לאזע	28	50
קרעדיט־לאזע	177	—
קלאפענלאזע צו 40 גולדען	40	50
אונגאריש איינגעגאנג־אנלעהען	109	—
וויינצעהנטע־אנלעהען־אנלייהאנען	24	—
פאפאנישע דער אונגאריש־באנען־קנלדרוישע לאזע צו 10 גולדען	17	50
דרא־קוריר לאזע „ 20 „	19	—
אסנער לאזע „ 40 „	41	—
פאלפי־לאזע „ 40 „	37	—
הוטלסדאר־לאזע „ 10 „	20	—
מאלם־לאזע „ 40 „	—	—
אלאצווינער לאזע „ 20 „	23	—
סט.־נענאיס לאזע „ 40 „	44	—

לאזע	קי.	אל.
פאפאנילוס לאזע צו (2 גולד')	—	26
פרינסער לאזע „ 100 „	—	127
רעטטא „ 50 „	—	64
וואלו שטיג־לאזע „ 20 „	29	20
וויינר שנרפשען־לאזע „ 20 „	—	38
אונגאריש־פרעמיע־לאזע צו 100 גולד.	—	118
פרייס־פראל־לאזע „ 20 „	111	50
וויינער־לאזע „	125	70

ווערטה־פאפיערע	קי.	אל.
אונגאריש נאלריענטע 6%	119	10
רעטטע צו 4 פרעצענט	89	15
אונגאריש אפטיק־רענטע	87	50
אונגאריש נרונטענלאסטונגען	97	75
פעמעטער פאנאטע	—	95
וועגעבנישע	96	75
פאלנישע	102	—
בוקארעסט	100	50
אונגאריש איינגעגאנג־אנלעהען	133	75
וויינצעהנטע־אנלעהען־אנלייהאנען	96	50
פאפאנישע דער אונגאריש־באנען־קנלדרוישע לאזע צו 5 אינגאלט פרעצענט	—	101
דער אונגאריש־הוסאפטקען פאנט צו 5½ פרעצענט	102	75
דער אונגאריש־אלגעמיינען באנען־רעטטע־אנשאפונגס־אנלעהען צו 5 אינגאלט פרעצענט	98	50
דער אסטאפען	95	25
דער נאדרייאסטדאם	165	50

Eigenthümer und verantwortlicher Redacteur: M. REIS.

Budapest, 1882. — Druck v. M. Burian, Waizenerboulevard

* (ווער קאָמט דאָך נאָך סלאָוויי?) מאַן בעשעפטיגט זיך יעצט אָך אימער מיט דער פראַגע: ווער ווירד נון יעצט, נאָכדעם סלאַוויי אַבראָנקטע, צום געמינזאַמען פּאַנאַנ-מיניסטער ערנאַנגט ווערדען? אינאַנגס האָט עס געהייסען, דאָס נון דער קאַללאָ אָן סלאַוויס שטעללע צום געמינזאַמען פּאַנאַנ-מיניסטער ערנאַנגט ווערדען ווירד. אָבער דער קאַללאָ ווילל דיעזע שטעללע ניכט אָנגעהמען: דענן דאָרט, וואָ שאָן סלאַוויי ניכט פאַרטראָממען קאָנגטע, ווירד דער קאַללאָ אים זאָ וועניגער אין דער לאַנגע זייט, עשזאָס איסצוריכטען. אָן דען לעטצטען מאָנען וואָרדע אייך דאָפאָן גשעפאָכען, דאָס גראָס קאַראַנגי, דער אינסט פּרעזידענט דעס ווענער ריכסראַטהעס וואָר, פיר דען פאָסטען אינעס געמינזאַמען פּאַנאַנ-מיניסטערס בעשטיממט זייא, דיא „גיע פּרעססע" וויזט דאַרויף הין, דאָס גראָס קאַראַנגי פאַר אינער ריידע פאָן אָהרען גגען דיא פּרייע זעלבסטשטענדיגקייט אינגאַרנס גע-קעמפפט האָטטע, ווייסהאַלב מאָן אין אינגאַרן צו דיעזעם שטאַאַטס-מאַנגע קיין פערטרויען האָבען דיפפט. דיעזיך ווירדערט יעדאָך דאָס געסטריגע אבער-בלאַטט דעס „פעסטער ללויד" פאָלגנדע דעס: „אינס איזט נור זאָ פיעל בעקאַנגט, דאָס מאָן אין וויעגער האַפּ-קריזען זעהר בעמיהט איזט, אינגאַרנס אינגאַרישען שטאַאַטסמאַנגע צור אבערנאַהמע דער שטעללע אינעס געמינזאַמען פּאַנאַנ-מיניסטערס בעשטיט ווערדען. איז אינגאַרן אינגאַרישער שטאַאַטסמאַנגע מיט דעם פאָסטען דעס געמינזאַמען פּאַנאַנ-מיניסטעראַמס בעפריידיגט מיססע, זאָ איזט אינס עבען גראָס קאַראַנגי אם לעבענסען. אָב ער אינסט גגען אינגאַרן געקעמפפט, דאָס קיממערט אינס ניכט מעהר. ווער מאָנען דיא „אלטען זינדען" ניכט אייפערסוכטען? — וויא הייסט הער דיא נאַכריכט פערבייטעט וואָר, זאָלל אייך דער עטצינע קריעגס-מיניסטער צוריק-טרעטען אין אינשאַאַט זיינער זאָלל אינזער בזו-הייליגער לאַנדעס-קאַממאַנדיטענדער, פעלדמאַרשאַל, צום קריעגסמיניסטער ערנאַנגט ווערדען.

* (שבגדען.) דער בערוהמטע ריכטער ווירד לעאָפּאָלד אַפּפּעל דע פאַרדאַרד. דאָס דען דורך פייער געשעדיגטען אייגענטהומען דעס דאָרפעס דובנטשין (טרעגנטשעער קאָמיטאַט) (20 גולדען אינד פיר דאָס יידישע בעטהויז אין לעסקין (10 גולדען געשפענדעט.

* (אנטי-סעמיטישע בעוועגונג.

„וואָס מאַכסט דוא, מיכען? (אנטע פאַנדולפאָ צו יענעי) דוא האָסט דיר יא דען ווייסען קאָנטס מאַנטעל אנגעגאָנען. אין דער שלאַכט ווירד דיך דאָנן עדער פאָן דען פיינדען עקקענען אונד ניר נאָך דיר צוזאָלען."

„דאָס ווילל איך דאָכען, (אנטע יענגע) יעדע פיער זאָלל דען יענגע גלייך עקקענען."

יעטצט פאָט ווידער אין נאָטע אין אונד מלרעע. מיר, „מיכען, איינע נוטע נאַכריכט! דער איינציגע באָראָן, וואָהנען די וויקאָ, איזט אייך טייאָ געבליעבען. ער איזט מיט ווייעם יענגעמען הויר אינגעליקט. אום אייך נעגען דיא איכיגען באָראָנע הילפט צו לייסטען."

„באָראָן! (יעקע יענגע) נאָטט האָט אונס נון פאָן אינעם פיינדע בעפייט — אונד ווי האָבען אינען יעטצל-דען בעדייטט אין דער האָנד!"

„וויא מיינט איהר דאָס?"

„וויא איך דאָס מיינע: (יעקע יענגע) הער לעטצט דיעזען בריעף. מיין גגעגגער אָהאָנען די וויקאָ האָט זיך מיט דען איכיגען באָראָנען פערבערעט, מיר צום שיינע מיט ווענען רוישען צו הילפט צו קאָממען אונד דאָנן ווערענד דער שראָנט פאַרבערעך צו דען באָראָנען צו איכיגליטען, דאָטט ער אייך דיא איכיגען מייגער קריעגע אין שיקען פערזעטצע אונד זיך דערע עבענפאַללס ערגעבען אָלדען! — נון פאַנדולפאָ! נעהמטע מיינען יענגער-ריגע. הער אָלס צוגלען דער פאָלדמאַנט! לאַסטע דען באָראָן אָהאָנען די וויקאָ אָנגלייך אין דאָס גגעפאַנגנע ווערפען. מיינע קריעגער מיסען אָאָ אָנגלייך פערלאַסען. — אנטע אָהנען, דאָס יענען וויא זיך גיר אים מיטפאָסען יוהרען, אים דען באָראָנען הילפט צו לייסטען, וא ווירד איהר פיהלט יאָהאָנען די וויקאָ אָפּפּעל נעדרעגגט."

דיא אַמטיש אינעגע, וועלכע פערשיעדענאַרטיג צו-אַמטגגעמעגט וואָר, אין דער זיך אייך נגייטיג אונד קוא-בען בעפאָנדען, וואָר אין אינער שטונדע אויף דעם מאָר-שע נאָך דעם הויפטמאָרט פאָן דאָס. פאָן דען 2000 מאָנען צו פיס בעשטאַנד קיים דער ווכעסט מיהר אים פאָלל-קאָממען בעוואַפפנעטען. — אבער דיא ווישעריי וואָר נוט גערעטטעט, אינדעם זיא צוזייטט אוים דען ריכטער בעשטאַנד. אָן אינדער שפּטעע ווישט דער מיכען אין פאָלל-קאָממענדע קריעגסריטטער.

אין דעער אָרדנונג ערייטעט דיא אַמטיש אינעגע דען, ווייטען דיס פאָר דעם מאָרע.

צווייאונדדרייסיגסטעס קאַפּיטעל.

דיא באָראָנע ריקטען נון גגעגען דאָס הויפטמאָר פאָן דאָס הערען, גגעבען דעם אלטען גראַפען שטעפאָן קאָלאָנגע, דעסגען שטאַאַטסגעשעפטען אונד גגעגעגגיטשע ווענען אין דער פיגגטען ריסטונג זיך גוט איינגאָהנ, ווישטען ווענג וואָהנע אונד אנפגרווואָרטען. דאָנן דיא באָראָנע מאָ-ווללי אונד אייגיגי.

„הייטע וואָלל דער רוטטע שפּאַנטאַער יענגע פּער-ניכטטע ווערדען? (אנטע ششפאָן קאָלאָנגע) אונד דיא פאָהנע מיינגע הייוגע וואָלל אייך דעם ריגגענטהוגע איינ-גגעשעקט זיין?"

„וואָהרען נוטט אייך דיא הייוגע אייגיגי? אייך דיא אייגיגי קעמפפען דען דען ווענ!" — אנטע באָ-ראָן אייגיגי.

„אונער הוגי איזט דאָס עיסטע אין דאָס." אנטע גראָף קאָלאָנגע.

„גיין! דאָס הייז דער אייגיגי איזט דאָס עיסטע!"

„שטילל! (יעקע באָראָן מאַוולל) איהר שטייטטע שאָן פיהטיגע אום דאָס לאַוויגע-הויז. דער לאַוויע לעבט יא ליידער נאָך; ווי ווערדען הייטע נאָך איינגע הייסען קאָמפּ צו בעשטעהען האָבען!"

„נוטט יא זעהר, (אנטע קאָלאָנגע) באָראָן יאָהאָנ די וויקאָ ווירד מיט ווייגע שאָאר צו אוים איבערגעהען, זאָ-באלד דער עיסטע צוזאַמענשטאָס עיפאָרנט, אונד איינגע מאָן דען אנגעפיהרגען אָטטערן האָבען פערשיפאָנען, דיא טהאָרע צו אָפּפּען. — אבער וואָס יעטצ אייך? דאָס הויפּ-טהאָר פאָן דאָס אייט שאָן יעטצט גגאָפּפּענט!"

„ריכטיג! (יעקע דיא איבריגען באָראָנע) וואָס מאַג דאָס בעדייטען?"

„אנטע אייך עס אייך נוטט, (שפּראָך קאָלאָנגע) דאָס ווי דאָס נאָך אָהנע שווערט-שטייך איינגעדמען ווערדען? זעהטט דא דען יונגען באָראָן פיעטיא, מיט ווילגער פיכטע ער הייטע מאָרגענס זיינע קריעגס-ריטטונג אנלגגטט? ער האָט עיסטע גגעהייראָטעט. ער איזט נאָך אין יונגער עהע-מאָנן, אונד דא ער אין דער לעטצטען נאַכט פאָן יונגע יונגען פיהיא גגעריטטט האָט, זאָ הוגלט ער דאָס פיר איינע באַנט פאָרגעדרעטטטגן."

„יא, (אנטע דער יונגע באָראָן פיעטיא) אייך זאָה פאָרגונג נאַכט אוים מיינע מיינע שאָנע פיהיא אין פיעפּ טיוגיר גגעקליידעט" —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

גגנגען אין אונגאַרן.) אוים ווענסיס ווירד בעריכטעט: הער האָט זיך אין אנט-סעמי-טען-פּראָגען גגעלדגט, דער אבער פאָלגיגט ווע-גגן אוזדזיכ אייגיגי ערפאָלג האָט. — אין ווענסיס הערדשט גגעמלך אונטער דער יידישען אונד ניכט-יידישען בעפאָלקערונג זייט יע דיא טיפּפּסטע אינ-טראָכט. דיא יידען אין ווענסיס זונד גגעמלך פאָלל-שטענדיג „מאַראַזידט"; מאָן האָרט אין איינער יידישען פאָמיליע נור אינסערסט זעלטען אין דייט-שען וואָרט. דיא גגעמישאָפּפּלטיגיטט דער שפּראָ-כע בילדעטט בזהער אין פרינדשאָפּפּס-בינד אונ-טער דען יידישען אונד ניכט-יידישען בירגערן דיע-זער עכט-אונגאַרישען שטאָדט. טראָטצדעם ערהאָ-בען זיך איינגע היטצאָפּפּענגע אונד בילדעטען אין-גגען אנט-סעמיטען-פּראָגען. אום גגעגען דיא יידען צו העטצען! — וויא בעריכטעט ווירד. הערדשט אונטער דען בעמסטע גגעגגנגען בירגערן ווענ-פּרום איינע טיפּפּע איפּפּענונג ווענגען דער אום-טרעכע דיעזער מאָדל-קאָפּפּע. עס ווערע אנגע-ציגט, ווענ דיעזע זעלבסט ביא דער בעראָדע אים אינטערדרינגען דיעזעם פּראָגענעם איינשיי-טען ווירדע, דאָטט דאָס פּרעדלכע צוזאַמטגגלע-בען דער בירגער פּרעטטעגגער קאָנפּעסאָגען דורך אַלל בירגער העטצעגגען דיעזע שאָאָנטע עדלדע. — אבער נאָך לעבענדיגער טרעטען דיא אנט-סעמטטען בעטעגגנגען אין פאָאָ צו טאָגע, דאָרט ווארדע געמיט דיעזער דיעזע טאָגע אין האָעל ערפּפּפּענט מיט דער פרעגע: „אישטיצי" דער האָעל-בעזוטצער האָט זאָגאָר הערען אישטיצי עדזוכט, אי דער ערפּפּפּענונגס-פּייער דיעזעם האָ-מעלס, וועלכעס זיינען נאָמען טראָגט, דורך פּרע-זאָלגבעם עדשיגען ערפאָר נוטט. הערדשט אישטיצי עדשיגען ערפאָר ניכט. ער זאָלל זיך אין פּרע-טייטען קריזען וויא פאָלגט גגאַיסערט האָבען: „אין שרייבע גגעגען דיא יודען אים אבערצייגגנ. אלליין דיעזער האָעל-בעזוטצער מסבייבט מיי-גגען נאָמען, אום „גגעשעפּט" צו מאַכען, דא ער דא-דורך ערגעבען, דאָס אלל יענע, ווערבע גגעגען דיא יודען שטאָפּפּען וואָללען, נור אין דיעזעם האָעל זיך בעזוטפּפּען ווירדען! דורך דיעזע גגעגיגע „גגעשעפּפּס-מאַכעריי" ווירד ער נאָך מיין גאַנזעם בעשטרע-בען אין פערדיך בייגגען! — נון, ווירד מיינען, דאָס אישטיצי נייטיש אוים אין דיעזען האָעל-בעזוט-צער. אין פּרי אישטיצי אוים גגעלדגט דיא יידע-הערגעגגיא נור אייגע גגעשעפּפּס-שפּעקולאַציאָן. ער ריכגגעטע גגעמלך דאָרויף, דאָס אלדע יודע-פּיגדע נור זייגע צישטיגע פּרעגגטעדיגען ווערדען, אלליין ער מאַכטע דא גאָר טרייגגע ערפאָהרונ-גגען. מאָן אבאגגערט עבען יענגעס בלאַטט, וועלכעס גגט אוים, אונד דא אישטיצי דאָס אנגליך האָט,

אין שלעכטער ציישונגס-שרייבער צו זיין, זאָ וואָל-לען נאַטירלך אייד זייגע אנהענגער פאָן דעסגען שטערבלאַטט ניכטס ווייסען, נון גגלייבט אישטיצי, דאָס יענער האָעל-בעזוטצער אין אָאָאָ בעסטע-רע גגעשעפּטע מאַכען ווירד, דא ער זייגען לייטען קיינע צישטיגע, זאָנדערן ווייל אונד בראָגגטווייל בע-טעם. דאָס גאָנגט אוים אישטיצי ניכט. ווער גגלו-בען ידאָך, דאָס ווענן דער אָאָאָער האָעל-בע-זוטצער זיינען גגעטען שלעכטע שפּיזען אונד שלעכטע גגעטרענקע בעטען ווירדע, ער עבענזאָ ווענג בעשטעהען ווירד קאָגגען, וויא עטוא אישי-טוצי מיט זייגער שלעכטען צישונג. דיא וועלט לאָסט זיך הייטע ניכט מעהר דורך לעגגע וואָרטע בייא דער גאָטט הערומפּיהרען. אבאָגגירט מאָן אויף אייגע צישונג, זאָ ווייגשט מאָן, דאָס זיא גוט זייא; גגעהט מאָן אין אין האָעל, זאָ ווייגשט מאָן, דאָס דיא שפּיזען אונד גגעטרענקע עבענפאָללס גוט זייגן! דער גאָטט „אישטיצי" ווירד דעם האָעל-בעזוטצער ווענג הערפען!

* (דער ערסטע יידישע אָפּפּ-צייער.) וויא יעטצט דיא מילטער-צייטונג מעל-דעט: וואָר ניכט ציפּפּער אללין דער ערסטע יידי-שע אָפּפּיצער, שאָן אים יאָהרע 1838 וואָרען יודען, דאָזענבערג אונד מאַיער, לייטגאַנטס, אין גגעוויסער אָאָרגעס אבערלייטגאַנט אונד אין גגעוויסער בריהל הייפּפּמאַנן.

* (דיא פּערקינדונגג דעס טאָדעס-אורטהיילס גגעגען האָס-טער.) אוים ווענסיס ווירד בעריכטעט: בע-קאָגגטליך האָט דיא קאָגגליכע טאָפּעל אלס צייטי-טע אינשטאַנז דאָס פּאָן דער ערסטען אישטאַנ-גגען דעס הייב-מאָרדער האָפּטער גגעאָללטע אורטהייל בעשטעטיגט. אם 2 מאַ וואָרדע דאָס אורטהייל פערקינדעט. האָפּטער וואָרדע בייא אנ-האָרונג דעסזעלבען מאָרטגגלייך אונד צישטער-טע העפּפּטיג. אלס דער פּרעזידענט אוים זאָגטע: „זיא האָבען דאָס רעכט. נאָך אינמאָל צו אָפּפּעל-ווירען!" — דאָ פּאָפּפּט זיך האָפּטער אין יענע אונד זאָגטע מיט בעבגגדען לייפּפּען: „איך אָפּפּעללירע!" — אינדעם שיגט האָפּטער אללע האָפּפּגונג, דאָס דיא דרייטע אינשטאַנז דאָס מאָרגאָרטהייל אייפּ-העבען ווערדע, אייפגעגבען צו האָבען. ער איזט זעהר אנרוהיג, גגעהט אין דיינער צעללע וויא טאָלל אונאיפּהאָלך איזט אין אבי, אלס העטטע ער קיינען מוטה, זיך צור רוהע צו בגגעבען. אָן דיינען וועכטער ריכטעטע ער אינמאָל דיא פּראָגע: „ווער-דע איך נאָך יע אין פּייער מעגע ווערדען? — דער ווכעסטע שיינע גאָטטרלוה, דא דיעזע פּראָגע פּער-גיגט ווערדען מוסטע.

„וואָס מאַכסט דוא, מיכען? (אנטע פאַנדולפאָ צו יענגע) דוא האָסט דיר יא דען ווייסען קאָנטס מאַנטעל אנגעגאָנען. אין דער שלאַכט ווירד דיך דאָנן עדער פאָן דען פיינדען עקקענען אונד ניר נאָך דיר צוזאָלען."

„דאָס ווילל איך דאָכען, (אנטע יענגע) יעדע פיער זאָלל דען יענגע גלייך עקקענען."

יעטצט פאָט ווידער אין נאָטע אין אונד מלרעע. מיר, „מיכען, איינע נוטע נאַכריכט! דער איינציגע באָראָן, יאָהאָנען די וויקאָ, איזט אייך טייאָ געבליעבען. ער איזט מיט ווייעם יענגעמען הויר אינגעליקט. אום אייך נעגען דיא איכיגען באָראָנע הילפט צו לייסטען."

„באָראָן! (יעקע יענגע) נאָטט האָט אונס נון פאָן אינעם פיינדע בעפייט — אונד ווי האָבען אינען יעטצל-דען בעדייטט אין דער האָנד!"

„וויא מיינט איהר דאָס?"

„וויא איך דאָס מיינע: (יעקע יענגע) הער לעטצט דיעזען בריעף. מיין גגעגגער יאָהאָנען די וויקאָ האָט זיך מיט דען איכיגען באָראָנען פערבערעט, מיר צום שיינע מיט ווענען רוישען צו הילפט צו קאָממען אונד דאָנן ווערענד דער שראָנט פאַרבערעך צו דען באָראָנען צו איכיגליטען, דאָטט ער אייך דיא איכיגען מייגער קריעגע אין שיקען פערזעטצע אונד זיך דערע עבענפאָללס ערגעבען אָלדען! — נון פאַנדולפאָ! נעהמטע מיינען יענגער-ריגע. הער אלס צוגלען דער פאָלדמאַנט! לאַסטע דען באָראָן יאָהאָנען די וויקאָ אָנגלייך אין דאָס גגעפאַנגנע ווערפען. מיינע קריעגער מיסען אָאָ אָנגלייך פערלאַסען. — אנטע אָהנען, דאָס יענען וויא זיך גיר אים מיטפאָסען יוהרען, אים דען באָראָנען הילפט צו לייסטען, וא ווירד איהר פיהלט יאָהאָנען די וויקאָ אָפּפּעל נעדרעגגט."

דיא אַמטיש אינעגע, וועלכע פערשיעדענאַרטיג צו-אַמטגגעמעגט וואָר, אין דער זיך אייך נגייטיג אונד קוא-בען בעפאָנדען, וואָר אין אינער שטונדע אויף דעם מאָר-שע נאָך דעם הויפטמאָרט פאָן דאָס. פאָן דען 2000 מאָנען צו פיס בעשטאַנד קיים דער ווכעסט מיהר אים פאָלל-קאָממען בעוואַפפנעטען. — אבער דיא ווישעריי וואָר נוט גערעטטעט, אינדעם זיא צוזייטט אוים דען ריכטער בעשטאַנד. אָן אינדער שפּטעע ווישט דער מיכען אין פאָלל-קאָממענדע קריעגסריטטער.

אין דעער אָרדנונג ערייטעט דיא אַמטיש אינעגע דען, ווייטען דיס פאָר דעם מאָרע.

צווייאונדדרייסיגסטעס קאַפּיטעל.

דיא באָראָנע ריקטען נון גגעגען דאָס הויפטמאָר פאָן דאָס הערען, גגעבען דעם אלטען גראַפען שטעפאָן קאָלאָנגע, דעסגען שטאַאַטסגעשעפטען אונד גגעגעגגיטשע ווענען אין דער פיגגטען ריסטונג זיך גוט איינגאָהנ, ווישטען ווענג וואָהנע אונד אנפגרווואָרטען. דאָנן דיא באָראָנע מאָ-ווללי אונד אייגיגי.

„הייטע וואָלל דער רוטטע שפּאַנטאַער יענגע פּער-ניכטטע ווערדען? (אנטע ششפאָן קאָלאָנגע) אונד דיא פאָהנע מיינגע הייוגע וואָלל אייך דעם ריגגענטהוגע איינ-גגעשעקט זיין?"

„וואָהרען נוטט אייך דיא הייוגע אייגיגי? אייך דיא אייגיגי קעמפפען דען דען ווענ!" — אנטע באָ-ראָן אייגיגי.

„אונער הוגי איזט דאָס עיסטע אין דאָס." אנטע גראָף קאָלאָנגע.

„גיין! דאָס הייז דער אייגיגי איזט דאָס עיסטע!"

„שטילל! (יעקע באָראָן מאַוולל) איהר שטייטטע שאָן פיהטיגע אום דאָס לאַוויגע-הויז. דער לאַוויע לעבט יא ליידער נאָך; ווי ווערדען הייטע נאָך איינגע הייסען קאָמפּ צו בעשטעהען האָבען!"

„נוטט יא זעהר, (אנטע קאָלאָנגע) באָראָן יאָהאָנ די וויקאָ ווירד מיט ווייגע שאָאר צו אוים איבערגעהען, זאָ-באלד דער עיסטע צוזאַמענשטאָס עיפאָרנט, אונד איינגע מאָן דען אנגעפיהרגען אָטטערן האָבען פערשיפאָנען, דיא טהאָרע צו אָפּפּען. — אבער וואָס יעטצ אייך? דאָס הויפּ-טהאָר פאָן דאָס אייט שאָן יעטצט גגאָפּפּענט!"

„ריכטיג! (יעקע דיא איבריגען באָראָנע) וואָס מאַג דאָס בעדייטען?"

„אנטע אייך עס אייך נוטט, (שפּראָך קאָלאָנגע) דאָס ווי דאָס נאָך אָהנע שווערט-שטייך איינגעדמען ווערדען? זעהטט דא דען יונגען באָראָן פיעטיא, מיט ווילגער פיכטע ער הייטע מאָרגענס זיינע קריעגס-ריטטונג אנלגגטט? ער האָט עיסטע גגעהייראָטעט. ער איזט נאָך אין יונגער עהע-מאָנן, אונד דא ער אין דער לעטצטען נאַכט פאָן יונגע יונגען פיהיא גגעריטטט האָט, זאָ הוגלט ער דאָס פיר איינע באַנט פאָרגעדרעטטטגן."

„יא, (אנטע דער יונגע באָראָן פיעטיא) אייך זאָה פאָרגונג נאַכט אוים מיינע מיינע שאָנע פיהיא אין מיעפּ טיוגיר גגעקליידעט" —

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

ווערדען איבעראלל, מיסטענס אויך פאן ניכט-יודען, געלדער געזאממעלט. אין בערלין האט זאָעבען דאס דייטשע הילפס-קאָמיטע איינען אייפיר פערפאָנגעלט. אונטער דעמזעלבען בעגינדען זיך צאהלרייכע אונטערשיפטען פאן אנגעזעהענען ניכט-יידישען דייטשען. פיעלע דעפּוטירטע דעם דייטשען ריכסטאגס זינד מיטגלידער דיזעס הילפס-קאָמיטעס. איך דיא פראָפעסאָרען דער בערלינער אוניווערזיטעט נעהמען אן דיזעזס הילפס-ווערק פיר דיא אינגלוקליכען רוסישען יודען לעבהאפטען אנטהייל.

אין פינפקירכען האט דער דאָרטיגע ראבבינער דער אנטראג געשטעללט, דאס יעדע געמיינדע אין צעהנטעל איהרער קולטוס-שטייער צור אונטערשטיצונג דער איינוואנדערנדען רוסישען יודען ווידמע. איין דיעזער אנטראג דורכדרונגען זאלל, ווירד דיא פינפקירכער געמיינדע אללין דען רוסישען יודען 1000 גולדען צישיקען קאנען. ריכטיגער ווערע עס נאך, ווען יעדער יודע דאס „מעשי" (דען עצהנטען טהייל דעס איינקאממענס) צור אונטערשטיצונג דער רוסישען יודען ווידמען ווירדע, וויא דיעס אויך צור צייט דער „גזרת ת"ח" וואר.

וויא דיא נייסטען דעפעשען מעלדען, וואוירדע אן וואר-שי אין דער נאכט פאם 1. מאי איינע נייע יודען-העטצע בעפיכטעט. מענשען-מאסען האטטען זיך אין דען שטראסען אנגעזאממעלט, דיא געוואל-טע יודען געשעערט, עס זינד אבער נאטשטאלאב קיינע איינזיצונגען איינגעבראכען. יעדענפאלס צייגט דאס פאן דער פאָרזיכטיגען פיכט אונד אייפרעזענדען אונטער דען רוסישען יודען, אינדעסען דאבען אם 1-טען מאי אין דעם ארטע נאמען, אין דער נעהע פאן וואר-שי, קראוואלע געגען דיא יודען שטאטטגעפונדען, נאכדעם זאלל נעדרעגט בראנגט זיין. — איך פיעלע פאלגישע ! עדעל-לייטע פערלאססען איהרע וואהנזטצע אין רוסלאנד אדער בייגען איהרע וועיטה-זאכען אין זיכערהייט, ווייל איך זיא דיא רוהיגע- אונד פרינדעליגען-ניכט דער רוסישען בעפיכטען. עס פלוכטען זיך זאָ פיעלע רוסישע יודען איבער דיא גרענצע נאך בראדי, דאס דיא שטאדט נאנץ איבעראללט איזט. דיא נאטשט איזט גראס. אונד דיא הילפסקאמיטעס זינד ניכט מעהר אים שטאנדע, אים דען אנפאנגס-דרענגען דער אינגלוקליכען צו געגיען. דיא נעלד-מיטטעל זינד ניכט זאָ זעהר גראס, אים אללע פלוכטלינגע זאָפאָרט נאך אמעריקא צו עקספעדיריען. ווייס-האלב דיא מיטטען אין גראסטעם עלענד אין בראדי צוריקבלייבען מיססען. — אין דער פיר-פראסעסענען וואכע זינד פאן קיעוו אללין 1500 יידישע פאמיליען איינגעשאפפט וואָרדען.

פאָלליעטאָן.

הערשער אונד פאָלק.

(35-טע פאָרטזעטצונג.)

וועהרענד דיעזעס גאנצען מאנאט אונד דער הערשעריש פאָלגענדען נאכט וואוירדע מיט יעמעטליכען נאָרקען דאס שטרוהלגעלעשען, דאמיט זיך יעדער בעפאס-פיהיג מאנן צור איינאהמע דעס קריעגעס געגען דיא רעבעללישען בראָנע איינפינדע. בייס אנבריך דעס פאָלגענדען טאגעס האטטען זיך יעדאָך נור וועניגע בעוואפפנעטע איינגעפונדען; דאס פאָלק וואוירדע דורך דיא פלוכט דער בראָנע אין שרעקען פערזעטצט, אונד פיעלע פאם פאָלקע מאכטען אנאר דעם רעבעלי דאס אונד בעפעהל פאָרווערטס, דאס עס פון דורך זיינע נאכזיכט יא וויס האטטע קאָמען לאססען. אויך אם צווייטען טאגע דיעזעס דיא אויפרעגונג פאָרט; דיא אונצופרידענען זינד מיטטעגס אין איהרען הייזערן געבליעבען, אדער פערזאמעלטען זיך היימליך, אויך אם דרייטטען טאגע צייגטע זיך דיעזעלבע קלעטע אונד גלייכגילטיגקייט. רעבעללי מוסטע גון זיינע רעטונגסבער צוזאמענגעבראָכען.

„זאללען ווי (פאנגע רעבעללי זיינען דאס), מיט דען וועניגען בעוואפפנעטען ראטערן, דיא זיך איינגעפונדען, גוגען דען פיינד אויסריכטען ?"

„נין ! (אנטוואָרטעט איינער דער ראטהגעבער, דער אין אונזערער ערצעהלונג שאן ערוועהנטער פאנדולפאָ) מיינער מיינונג נאך איזט עס בעססער, ווענן וויר אונס נאך רוהיג פערהאלטען. דאסעלבע אונס וואר-טען, ביז דיא רעבעללישען בראָנע זאלבער איינגעל איינע נעהמפסיגע גוגגלמוהה בעגינהען — אונד דאנן ווירד פיעללייכט דער פאָלקס גוגען דיא בראָנע ווידער ערוואכען. ווענן עס זיך נכט מעהר אין זיינער לייבע פיר דיך בעגייסטערן קאנן, זאָ ווירד יעדער ערוואכטע האס גוגען דיא בראָנע דיא קאמפפס-לוסט גוגען דיאוועלבען פאן נייעם הערפאָרוופען.

רעגעי וואר וואָל בייא דיעזען וואָרטען דאס גאנצע קרעגקס, אבער ער מוסטע איינגעהען, דאס פאנדולפאָ רעכטהאבע. פאנדולפאָס ראטה וואוירדע אויך אנגענאממען — אונד עס וואוירדען פאָלגיפע איילבאטען נאך פאלקסטאָבע אבגעשיקט, וועלכע דיאדאָרטהין נעפעלגטשטען בראָנע צוריקבריינגען פיינדליך אויפפאָרדערן זאללען, רוהיג נאך האָ צוריקצוקעהרען.

דיא פאָראוסטעטונג דעס פאנדולפאָ וואר אויך בעלד איינגעפפנעט. זיך דעס מאנע, אן וועלכעס דיא איילבאטען מיט דער נאכיכט צוריككאמען, דאס זיך דיא רעוואלוציאָנירען בראָנע ניכט ערגעבען וואָללען, פלוכטע מען אויך פיעלע פאָן דיא בעפאלקערונג אויס דער אומגעגנד ראמס. נאך דאס אנד קלאטשען איבער דיא נייעל-טהאטען, וועלכע דיא בראָנע אויסאיבען. אבגעבראנגט אונד נעפאלגדערטע הייזע, יוס אונד מאָרד וואָרען בעוויזע, דאס דיא בעטרעפענדע דען קריעג גאנ אויהרע אלטען אונד פיהרטען. דיעזע נכריכטען ריעכטען עגען דיא רעמער צום ווידערשטאנד, צור פערטהיידיגונג גוגען דיא בראָנע, פאָן דערען נעמאלס וויא עבען דאס שרעקליכסטע בעפירכטעטען. דיא מיטטען בייגער פאָן דאס אויסלטען דען אויך אם אבענד דיעזעס אנגעס פייווללען נאך דעם וואפפנפיע, אום זיך נעגען דיא רעבעללירענדען בראָנע צו בעוואפפנען. יעמעד עאָב זיך ווידער אין קאמפפגעגיר דאס פאָלקס גוגען דיא בראָנע ווידער ערוואכען.

רעגעי וואר וואָל בייא דיעזען וואָרטען דאס גאנצע קרעגקס, אבער ער מוסטע איינגעהען, דאס פאנדולפאָ רעכטהאבע. פאנדולפאָס ראטה וואוירדע אויך אנגענאממען — אונד עס וואוירדען פאָלגיפע איילבאטען נאך פאלקסטאָבע אבגעשיקט, וועלכע דיאדאָרטהין נעפעלגטשטען בראָנע צוריككעהרען פיינדליך אויפפאָרדערן זאללען, רוהיג נאך האָ צוריككעהרען.

דיא פאָראוסטעטונג דעס פאנדולפאָ וואר אויך בעלד איינגעפפנעט. זיך דעס מאנע, אן וועלכעס דיא איילבאטען מיט דער נאכיכט צוריككאמען, דאס זיך דיא רעוואלוציאָנירען בראָנע ניכט ערגעבען וואָללען, פלוכטע מען אויך פיעלע פאָן דיא בעפאלקערונג אויס דער אומגעגנד ראמס. נאך דאס אנד קלאטשען איבער דיא נייעל-טהאטען, וועלכע דיא בראָנע איסאיבען. אבגעבראנגט אונד נעפאלגדערטע הייזע, יוס אונד מאָרד וואָרען בעוויזע, דאס דיא בעטרעפענדע דען קריעג גאנ אויהרע אלטען אונד פיהרטען. דיעזע נכריכטען ריעכטען עגען דיא רעמער צום ווידערשטאנד, צור פערטהיידיגונג גוגען דיא בראָנע, פאָן דערען נעמאלס וויא עבען דאס שרעקליכסטע בעפירכטעטען. דיא מיטטען בייגער פאָן דאס אויסלטען דען אויך אם אבענד דיעזעס אנגעס פייווללען נאך דעם וואפפנפיע, אום זיך נעגען דיא רעבעללירענדען בראָנע צו בעוואפפנען. יעמעד עאָב זיך ווידער אין קאמפפגעגיר

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (אונזער קאָנגרעס) איזט געפפערן פיר היער איינגעטראפפען. צור בעגרייסונג דעס קאָנגרעס וואר איך דעם פעפטער באהנ-האָף ערצעאָ הערצאָג אזוף ר-שיעגען, אין דעסען בעגלייטונג איך דער קאָנג אין דיא אפפער ברג פוהר, וואָ ער איך פאָן איהרער מאיעסטעט דער קאָנגין בעגרייסט וואוירדע. דער קאָנג וווהנט הייר מאָנאט, דען 8. אונד דאָנגערסאנט דען 11-טען מאי, אפפענטליכע איינזיצונגען פערהיילען. דיא איריענג-זוכענדען מיססען זיך ערסט אין דער קאָנגליכען קאבינעטס-קאנצלייא פאָרמערקען לאססען.

* (קראָנפרינץ רודאָלף) ווירד זאמטט זיינער געמאהלין מאָרגען אדער איבער-מאָרגען הייר איינטרעפפען. אם 10. מאי ווירד געמעלדט דער קאָנגליכען ברג אין האָפ-באלל אבגעלאטען, וועלכעס איך דאס קרפפנטליכע פאאר בייזאמענגען ווירד. פאָן הייר דייטט דער קראָנפרינץ נאך זיבענבירגען.

* (דראָהונג גגגען דאס לעבען דער ענגלישען קאָנגין.) אין יונגער מאנן פאָן 17 יאהרען, נאמענס אלבערט יונג, דער אלס טעלעגראפפען-בעאמטער אנגעשטעללט איזט, האט אן דען פייוואט-סעקרעטער דער ענגלישען קאָנגין אינען בריעף גיריכטעט, וועלכער דראהונגען ענטהאלט גגגען דאס לעבען דער קאָנגין זעלבסט, וויא איך גגגען דאס לעבען איהרער זאהנע אונד טאָכטער. דער יונגע מאנן וואוירדע אם 29-טען אפפריל פערהאפפטעט אונד דעם פאלזיא-גגריכטע אין לאנדאן איינגעליפפערט. דער בריעף איזט פאָם 23-טען אפפריל דאטירט אונד לייטעט יונגעס הויפפט-אנגאלטע נאך וויא פאָלגט: „מאדאמע! איך בין אין דאס ראָס-קאָסטאלישער גייסטליכער. אין מיינער אָרטס-גגמיינדע וואוירדען 50 פערזאָנען פאָן דעם גיריכטהערן, וועלכער דער אנגלאָאנישען מיריכע אנגעהאָרט אונד אין פיינד דער קאָסטאָליקען איזט, אים אהרען בעזוטצונגגען גגאנגען. זיא, מאדאמע, הפפטען אלס קאָנגין זאָלטען בעריינגגען בעריינגגען ערקלערט, ווענן זיא יעדעס הינדערניס אללען, זיא מהאטען דעס קאָסטאָליקען ششגאָאָ. דיעזע 50 מענגער גגן האבען זיך פערגאָאָגגט, זיא צו ערמאָרדען. ווייל זיא יא דיא אורזאכע אהרעס עלענדס זינד. דאך האבען זיא זיך צור איינוואנדערונג נאך אמעריקא אונטער דער בעדינגונג